

Рукопис опубліковано:

Захаркін О.О. Проблеми та перспективи інноваційного розвитку підприємств України [Текст] / Захаркіна О.О., Зленко Ю.І. // Інноваційний розвиток економіки: проблеми та перспективи. Збірник матеріалів міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 7–8 грудня 2012 р.): У 4-х частинах – Київ: ГО «Київський економічний науковий центр», 2012. ч.2. – С. 96–98.

секційне засідання:

Управління інноваціям та інноваційною діяльністю

Захаркін О. О.

докторант кафедри економіки та бізнес-адміністрування

Сумського державного університету

м. Суми, Україна

Зленко Ю. І.

студентка факультету економіки та менеджменту

Сумського державного університету

м. Суми, Україна

**ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ
ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ**

На сучасному етапі розвитку економіки, ефективна інноваційна діяльність є одним із найважливіших факторів, що впливають на розвиток підприємств. Її здійснення полягає не лише у введенні у виробництво нових технологій та обладнання, а й у створенні задовільних умов для науково-дослідної та дослідно-конструкторської діяльності, забезпеченні підприємств кваліфікованими кадрами та належному фінансуванні.

Криза 2008 – 2009 років негативно вплинула на розвиток інновацій в Україні. Через високі відсоткові ставки за кредитами та недостатню державну підтримку велика кількість підприємств припинила свою діяльність, а інші, намагаючись зберегти своє положення на ринку та за браком коштів, не мали можливості розвивати інноваційну політику.

У той же час багато українських підприємств має великий потенціал інноваційного розвитку. Значним стимулом для реалізації цього потенціалу є курс на євроінтеграцію який вимагає підвищення конкурентоспроможності вітчизняної продукції, що в свою чергу потребує збільшення частки

інноваційних технологій на українських підприємствах. Дані щодо інноваційної діяльності підприємств наведено в таблиці 1.

Таблиця 1 – Впровадження інновацій на промислових підприємствах України за 2006 – 2011 рр. [1]

Показник	Роки					
	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Питома вага реалізованої інноваційної продукції в обсязі промислової продукції, %	6,5	6,7	6,7	5,9	4,8	3,8
Освоєно інноваційних видів продукції, найменувань	3152	2408	2526	2446	2685	3238
- з них нових видів техніки	657	786	881	758	641	897
Впроваджено нових технологічних процесів	1808	1145	1419	1647	1893	2510
-з них маловідхідні та ресурсозберігаючі	690	424	634	680	753	517

Як видно з таблиці, впровадження інновацій на промислових підприємствах України має нерівномірний характер. Так, у 2011 році було впроваджено на 36 % більше нових видів техніки, ніж у до кризовому 2006 році, та на 40 % більше, ніж у 2010 році, це свідчить про стрімке зростання використання нових видів техніки. В той же час, у 2011 році в Україні впроваджено на 31 % менше маловідхідних та екологічних технологій, ніж у 2010 році. Якщо Разом з тим, як показує світовий досвід, акцент у впровадженні нових технологічних процесів має бути саме на екологічних технологіях, які стрімко розвиваються та є пріоритетними напрямками інновацій у Європі.

Важливу роль у впровадженні інновацій мають джерела їх фінансування. Джерела фінансування інноваційної діяльності підприємств України за 2007 – 2011 рр. представлені у таблиці 2. Як видно з даних таблиці, фінансування інноваційної діяльності, в більшості здійснюється за рахунок власних коштів підприємства незважаючи на поступове зменшення питомої ваги цього показника у загальному обсягу фінансування. Також із таблиці видно що кошти Державного та місцевих бюджетів не відіграють суттєвої ролі як джерела фінансування інноваційної діяльності.

Таблиця 2. – Джерела фінансування інноваційної діяльності підприємств України у 2007 – 2011 рр. [1]

Роки	2007		2008		2009		2010		2011	
	Млн. грн	%	Млн. грн	%	Млн. грн	%	Млн. грн	%	Млн. грн	%
Усього	10851	100	11994	100	7950	100	8045,5	100	14334	100
В т.ч. за рахунок:										
Держбюджету	144,8	0,013	337	0,028	127	0,016	87	0,011	149,2	0,011
Місцевих бюджетів	14,9	0,001	14	0,001	7,3	0,001	15,8	0,011	16,9	0,001
Власних коштів	7999,6	0,737	7264	0,605	5169	0,651	4775	0,593	7585	0,529
Коштів вітчизняних інвесторів	79,6	0,007	26,3	0,002	26,2	0,003	169,5	0,021	123,7	0,009
Коштів іноземних інвесторів	321,8	0,029	115,4	0,009	1512,9	0,191	2411,4	0,299	56,9	0,004
Інших джерел	2384,7	0,220	4277,9	0,357	1140,6	0,143	771,9	0,096	6542,2	0,456

Ще одним проблемним питанням, що стосується інноваційного розвитку підприємств є використання застарілої матеріально-технічної бази. Через нестачу коштів та бажання збільшити обсяги прибутку підприємства не оновлюють виробничий процес вчасно, нараховують амортизацію на старе обладнання, яке потребує заміни та тим самим не дозволяють вдосконалити виробництво, задіяти інноваційні та продуктивніші технології, що гальмує розвиток підприємства.

Таким чином можна зробити висновки, що поліпшення інноваційної складової діяльності українських підприємств можливо за рахунок впровадження останніх наукових розробок та досягнень, першочерговому спрямуванню коштів на їх застосування на підприємствах.

Література

1. Наукова та інноваційна діяльність в Україні. [Електронний ресурс] / Офіційний веб-сайт Державного комітету статистики України. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>
2. Федулова Л.І. Інноваційний розвиток промисловості України: тенденції та закономірності/ Л.І. Федулова// Актуальні проблеми економіки. – 2007. – №3. – С. 82-97.